

ลัทธิธรรมเนียม ภาคที่ ๒๓

ประเพณีแต่งงานบ่าวสาวของจีน

พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ

อำมาตย์เอก พระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี

(พร้อม สุวรรณแสถียร)

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ท่าพระจันทร์

จังหวัดพระนคร

คำนำ

เจ้าภาพงานศพ อำมาตย์เอก พระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี (พร้อม สุวรรณเสถียร) แจ้งความมายังราชบัณฑิตยสภาว่า มีความประสงค์จะพิมพ์หนังสือเป็นของแจกจ่ายแก่บรรดาญาติและมิตรผู้มาแสดงไมตรีจิตต์ต่อผู้มรณะ ในเวลาพระราชทานเพลิงสักเรื่อง ๑ ขอให้กรรมการช่วยเลือกเรื่องหนังสือให้ ก็ในระยะนี้กรรมการราชบัณฑิตยสภา ได้จัดหนังสือแผนกจีนขึ้นในหอพระสมุดวชิราวุธอีกแผนก ๑ ให้มีพนักงานประจำตรวจทำบัญชี และเลือกหาหนังสือที่ควรจะแปลเป็นภาษาไทย ในเบื้องต้นนี้ได้ให้ค้นหาหนังสือที่เกี่ยวเนื่องด้วยประเพณี แปลและเรียบเรียงก่อน เพราะเห็นว่าชนชาติไทยเกี่ยวเนื่องกับชนชาติจีนมาแต่โบราณ และชนชาติจีนก็ได้เข้ามาติดต่ออยู่กับไทยแต่โบราณเหมือนกัน อาจเทียบเคียงให้เห็นได้ว่า ลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ของจีนกับไทยเกี่ยวเนื่องกันเพียงใด บัดนี้รองอำมาตย์เอก ง่วนติด บุญญดี พนักงานประจำแผนกหนังสือจีน ได้แปลและเรียบเรียงลัทธิธรรมเนียมขึ้นแล้วตอน ๑ ว่าด้วยประเพณีแต่งงานบ่าวสาวของชนชาติจีน ราชบัณฑิตยสภาเห็นสมควรจะพิมพ์ออกให้ได้อ่านกันแพร่หลาย จึงเลือกให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพอำมาตย์เอก พระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี นับเป็นลัทธิธรรมเนียมภาคที่ ๒๓ หวังว่าจะเป็นที่พอใจแก่ผู้ที่ได้รับไปอ่านเป็นส่วนมาก

อนึ่งในการพิมพ์หนังสือเล่มนี้ เจ้าภาพงานศพได้เรียบเรียงประวัติสังเขปของผู้มรณะส่งมา ขอให้พิมพ์ไว้เป็นที่ระลึกด้วย จึงให้พิมพ์ไว้ต่อท้ายคำนำนี้

ราชบัณฑิตยสภา ขออนุโมทนาในกุศลบุญราศีทักษิณานุปทาน ซึ่งเจ้าภาพงานศพพระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี ได้บำเพ็ญเป็นปัตติทานมัย ขอผลแห่งกุศลนี้ จงสำเร็จสุขสมบัติแด่ผู้มรณะ สมควรแก่ฐานะนั้น ๆ เทอญ ฯ

ราชบัณฑิตยสภา

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๓

ประวัติพระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี

อำมาตย์เอก พระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี (พร้อม สุวรรณเสถียร) จ ช, จ ม, ป ป ร ๔, ร ด ม (ศ) เนติบัณฑิตสยาม เนติบัณฑิตอังกฤษ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี เดือน ๘ แรม ๓ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ปีวอก พ.ศ. ๒๔๒๗ เกิดที่บ้านหลังวัดสังเวชวิศยาราม ตำบลบางลำภูบน อำเภอนางเลิ้ง จังหวัดพระนคร เป็นบุตรพระยาประชากรกิจวิจารณ์ (ทองอยู่ สุวรรณเสถียร) คุณหญิงประชากรกิจวิจารณ์ (ทองดี สุวรรณเสถียร) เป็นมารดา

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้เล่าเรียนหนังสือไทยในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ สอบไล่ได้ประโยค ๑ ต่อมาถึง พ.ศ. ๒๔๔๑ ได้เรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบนั้นเอง สอบไล่ได้ชั้น ๖ ครั้น พ.ศ. ๒๔๔๖ ได้สมัครเข้าเป็นนักเรียนกฎหมาย และรับราชการอยู่ในกองล่ามกระทรวงยุติธรรม จน พ.ศ. ๒๔๕๒ กระทรวงยุติธรรมเลือกส่งออกไปศึกษาวิชากฎหมายณสำนักเกรส์อินน์ ในประเทศอังกฤษ เรียนอยู่ ๕ ปีสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ แล้วกลับเข้ามารับราชการ เป็นผู้พิพากษาฝึกหัดในศาลพระราชอาชญาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗

ครั้นถึง พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้รับพระราชทานยศเป็นรองอำมาตย์เอก สัญญาบัตรเป็นหลวงพรหมบัญชา ย้ายไปเป็นผู้พิพากษาฝึกหัดศาลคดีต่างประเทศ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๙ ได้เป็นผู้พิพากษาในศาลนี้

พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสสริยาภรณ์ เบญจมาภรณ์ มงกุฎสยาม พ.ศ. ๒๔๖๒ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสสริยาภรณ์ เบญจมาภรณ์ ช้างเผือก

ถึง พ.ศ. ๒๔๖๔ สอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตสยาม และได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา

ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสสริยาภรณ์จัตุรถาภรณ์มงกุฎสยาม และได้รับพระราชทานยศเป็นอำมาตย์โท สัญญาบัตรเป็นพระวรวาทวินิจฉัย

ถึง พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสสริยาภรณ์จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก

ถึง พ.ศ. ๒๔๖๙ ย้ายไปรับราชการในตำแหน่งว่าที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ต และได้เป็นอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ตใน พ.ศ. ๒๔๗๐

พ.ศ. ๒๔๗๑ ได้รับพระราชทานยศเป็นรองอำมาตย์เอก และได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ป ป ร ชั้นที่ ๔

ถึง พ.ศ. ๒๔๗๒ จึงย้ายเข้ามาเป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

กรุงเทพ ฯ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร เป็นพระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี

พระยาธรรมสารนิติ ฯ ได้แต่งงานกับสิริ ธิดานายพลตรี พระยาสุรราชฤทธานนท์ (พิน พินทุโยธิน) กับคุณหญิงสุรราชฤทธานนท์ (ทรัพย์ พินทุโยธิน)

พระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดี ป่วยถึงแก่กรรมที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๗๓ เวลา ๒๐.๕๗ น. คำนวณอายุได้ ๕๗ ปี สิ้นประวัติพระยาธรรมสารนิติวิชิตภักดีเท่านี้.

ประเพณีแต่งงานบ่าวสาวของจีน

รองอำมาตย์เอก ง่วนติด บุญญฤทธิ์ เรียบเรียง

ประเพณีการแต่งงานเป็นสามีภรรยากันในประเทศจีนนั้น มีกล่าวไว้ในหนังสือจี่เล้ยเล่ม ๒ ว่า เริ่มมีงานพิธีขึ้นเมื่อครั้งราชวงศ์จิว ในรัชชสมัยพระเจ้าจิวเซ่งอ๋อง เมื่อพระเจ้าจิวเซ่งอ๋องได้เสวยราชสมบัตินั้น มีพระชันษาเพียง ๘ ปี จึงตั้งให้จิวกงตั้นผู้เป็นพระเจ้าอาว์ เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์ จิวกงตั้นได้ตั้งลัทธิธรรมเนียม สำหรับอบรมจริยาประชาชนพลเมืองขึ้นไว้หลายประเภท มีพิธีสวมหมวกเครื่องแต่งตัว พิธีแต่งงานบ่าวสาว พิธีฌาปนกิจ พิธีเยี่ยมเยือน พิธีประชุมเลี้ยงดูผู้ใหญ่ พิธีฝึกซ้อมเพลงเกาทัณฑ์ พิธีเลี้ยงแขก พิธีเชิญผู้ใหญ่ พิธีประเพณีเหล่านี้เป็นต้น ในที่นี้จะกล่าวประเพณีการแต่งงานเป็นสามีภรรยากัน ซึ่งได้ตั้งขึ้นก่อนพุทธศักราช ๕๗๒ ปี ดังต่อไปนี้

ชาวประเทศจีนถือว่าการแต่งงานเป็นสามีภรรยากันนั้น เป็นการสำคัญยิ่งกว่าเรื่องใด ๆ จึงนับถือและประพฤติตามบัญญัติอย่างเคร่งครัด เช่นห้ามมิให้มีการแต่งงานในวงศ์แซ่อันเดียวกัน เพราะฉะนั้นการจะสู่ขอหญิงมาเป็นภรรยา จึงจำต้องซักไซ้ไล่เรียงวงศ์ตระกูลกันอย่างระมัดระวัง ถ้าพลาดพลั้งลงไปแล้วเป็นเหตุให้เสื่อมเสียวงศ์แซ่

และชื่อเสียง เพื่อจะวางพิธีการแต่งงานเป็นระยะถ่วงเวลาให้ช้าวัน จึงมีกำหนดลัทธิตั้งแต่เริ่มสู่ขอจนถึงวันแต่งงานเป็น ๖ ตอนด้วยกัน คำจีนเรียกว่า "ลักเล้ย" แต่ลัทธิลักเล้ยนี้นิยมใช้กันแต่ครั้งโบราณ ตกมาถึงสมัยราชวงศ์เช็งเฉียว ความนิยมได้เปลี่ยนแปลงไป จึงย่อลัทธิบางประเภทเสียบ้าง เพื่อสะดวกแก่พิธี แม้กระนั้นก็ยังถือว่าเป็นขนบธรรมเนียมอย่างโบราณอยู่ตลอดมาจนถึงสมัยเก็กเหม็งล้มราชวงศ์เช็งเฉียว เปลี่ยนวิธีการปกครองเป็นประชาธิปไตย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ มาจนปรัตยุบันนี้ ความนิยมค่อยเปลี่ยนไปในความเจริญของชาวตะวันตก เอาธรรมเนียมการแต่งงานอย่างฝรั่งมาใช้ แต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยไม่แพร่หลาย มักมีแต่ฉะเพาะพวกนักเรียนกับพลเมืองในท้องที่ที่มีความเจริญแล้วเท่านั้น

การแต่งงานเป็นสามีภรรยากันนั้น ตามหนังสือชื่อฮุนอินงี่เล้ยบัญญัติไว้ว่า หญิงต้องมีอายุพ้น ๑๕ ปี ชายต้องมีอายุพ้น ๒๐ ปี จึงควรแต่งงานมีเหย้าเรือนได้ หญิงชายที่จะแต่งงานกันกำหนดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มสู่ขอ จนกว่าจะถึงวันแต่งงานเป็นชั้น ๆ ดังนี้ คือเจ้าแผ่นดินภายในปี ๑ เจ้าประเทศราชภายใน ๖ เดือน เสนาอำมาตย์ภายใน ๓ เดือน ราษฎรสามัญภายใน ๑ เดือน การกำหนดเขตต์แต่งงานนี้ จะได้เลิกล้มเสียเมื่อครั้งราชวงศ์เช็งเฉียว หรือแผ่นดินใดก่อนราชวงศ์นี้ยังไม่พบหลักฐาน ด้วยปรากฏว่าประเพณีของชาวเตียจิ๋วมณฑลกวางตุ้งไม่มีกำหนดกัน แล้วแต่ความสะดวก จะแต่ง

งานกันช้าวันหรือเร็ววันก็ได้ ไม่มีกฎห้ามอย่างใด มีหลักเกณฑ์แต่เพียงต้องเป็นฤกษ์ยามวันคืนที่โหรดู ว่าดีทั้งหญิงและชาย ด้วยถือกันว่าในชีวิตของมนุษย์ จะมีความพูมใจในความสุขอันแท้จริงก็คือวันแต่งงานเท่านั้น จึงถือประเพณีฤกษ์ดีนี้เป็นหลัก ในวันแต่งงานนั้นถือเป็นเกียรติยศเท่ากับผู้ที่ได้รับยศศักดิ์ จนมีคำจีนใช้เรียกคู่กันอยู่ ๒ คำ คือ การสอบไล่ได้เป็นขุนนางเรียกว่า "ไต้เต็งกวย" และการได้แต่งงานเรียกว่า "เซียเต็งกวย" พิธีแต่งงานคำจีนเรียกเป็น ๒ อย่าง คือ เรียกว่า "ฮุนอิน" อย่างหนึ่ง และ "เก่ซู้" อย่างหนึ่ง ฮุน นั้นแปลว่าการกระทำพิธีกันในยามค่ำมืด อิน แปลว่าโดยสื่อสารให้เป็นสามีภรรยากัน รวมความว่า แต่งงานโดยเหตุที่สื่อช่วยกระทำ จึงได้เป็นสามีภรรยากันในราตรีกาล ส่วนคำว่า เก่ซู้ นั้นเป็นภาษาแต้จิ๋ว เก่ แปลว่า วิวาหะ ซู้ แปลว่า อาวาหะ จะเทียบอาวาหวิวาหะของไทยไม่สู้ตรงกัน

ประเพณีการแต่งงานตามที่กล่าวมานี้ มีเหตุผลต่างกันตามสมัยนิยม จะแยกอธิบายลัทธิธรรมเนียมครั้งโบราณและลัทธิธรรมเนียมชาวแต้จิ๋ว ในแผ่นดินเช็งเฉียวเป็น ๒ ตอนดังต่อไปนี้

พิธีแต่งงานบ่าวสาวอย่างโบราณ

พิธีแต่งงานของจีนในสมัยโบราณ ที่กำหนดเป็น ๖ ระยะด้วยกันนั้นคือ พิธีระยะแรกเรียกว่า "นับไซ้" แปลว่าสู่ขอ คือว่าถ้าบิดา

มารดามีความพอใจจะสู่ขอหญิงใดให้เป็นภรรยาลูกชายของตน ก็จัดผู้ที่คุ้นเคยเป็นสื่อ ไปพูดจาสู่ขอต่อผู้ปกครองของหญิงนั้น (การที่ต้องมีสื่อนั้นจะได้เป็นคนกลาง สะดวกแก่การพูดจา) ถ้าผู้ปกครองฝ่ายหญิงยินยอมตกลงด้วยแล้ว ผู้เป็นสื่อก็กลับมาบอกแก่ผู้ปกครองฝ่ายชาย ๆ ก็ให้ผู้แทนของตนไปกับสื่อ นำเอา "นกหงัน" เป็นของหมั้นไปให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง (นกหงัน รูปคล้ายห่าน นกชนิดนี้ไปไหนไม่ทิ้งกัน มีตามภาคเหนือของจีน ทางภาคใต้ไม่มี ชาวเตียจิวจึงทำตัวนกหงันด้วยทองคำสำหรับไว้ใช้ในการหมั้น) ผู้ปกครองฝ่ายหญิง ก็เตรียมโต๊ะจัดตั้งไว้ทางทิศตะวันตกในบ้านโต๊ะ ๑ และจัดกี๋ไว้ทางขวามืออีกที่ ๑ แล้วให้ผู้แทนของตนออกไปรับแขก คือผู้แทนและสื่อของฝ่ายชายที่มา เมื่อได้ไต่ถามความประสงค์จากแขกและสื่อแล้ว จึงนำความกลับเข้าไปบอกแก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง ผู้ปกครองฝ่ายหญิงจึงเดินออกมารับหน้าบ้าน และคำนับแสดงความเคารพ ผู้แทนฝ่ายชายและสื่อต้องแสดงความเคารพถ่อมตน ๆ แล้วผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็เชื้อเชิญแขกให้เข้าเรือน ผู้แทนและสื่อของฝ่ายชายจึงเดินเข้าทางทิศตะวันตกของฐานบัทม์ เมื่อถึงหน้าห้องบูชานั้น ผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็เชื้อเชิญให้เข้าประตูอีกหน ๑ ผู้แทนและสื่อของฝ่ายชาย ก็แสดงความถ่อมตนเช่นเดิม และเดินถอยหลังเป็นพิธีธรรมเนียมครบ ๓ ครา แล้วจึงได้พากันเดินตามเข้าไป ครั้นถึงสถานที่บูชา ผู้แทนและสื่อของฝ่ายชาย ยืนหันหน้าไปทาง

ทิศตะวันออก และแสดงความประสงค์ที่ตนมานั้น ขณะนั้นผู้ปกครองฝ่ายหญิงหันหน้ามาทางทิศเหนือรับคำนับแล้ว ผู้แทนฝ่ายชายจึงส่งนกหงันมอบให้ และผินหน้าคำนับมาทางใต้แล้วจึงออกเดินจากห้องบูชา ส่วนผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็ตามออกมาเชิญไปนั่งณห้องรับแขกซึ่งได้จัดโต๊ะรับรองไว้แล้ว

พิธีระยะที่ ๒ เรียกว่า "มิ่งเมี้ย" แปลว่า ถามถึงวันเดือนปีที่เกิดและชื่อ ครั้งนี้ฝ่ายชายให้ผู้แทนไปขอจดเวลา วัน เดือน ปี ของหญิง ผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็แสดงความยินดี เมื่อได้จดลงเทียบเรียบร้อยแล้ว ผู้แทนฝ่ายชายก็ลาจะกลับ ผู้ปกครองฝ่ายหญิงให้คนออกมาเชิญรับประทานอาหาร ผู้แทนฝ่ายชายแสดงความขอบใจ ผู้ปกครองสั่งคนใช้ให้ถอนกี้ไปเสีย แล้วจัดโต๊ะที่ห้องทางทิศตะวันออกเสร็จแล้วจึงออกมาเชิญผู้แทนฝ่ายชายและต่างคำนับต่อกัน คนใช้จัดถ้วยสุราส่งให้ผู้ปกครอง ๆ รับเอามา แล้วยืนขึ้นทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่หน้าโต๊ะ ส่งถ้วยสุราเชิญผู้แทนเข้านั่งโต๊ะ ผู้แทนก็รับเอาถ้วยสุราไว้ คนใช้ยกอาหารแห้งมาส่งให้ผู้แทน ผู้แทนจึงใช้มือซ้ายถือถ้วย มือขวารับอาหารแห้งนั้นแล้วยืนขึ้นกระทำพิธีเส้นไหว้เอาสุรารินใส่ถ้วยเทสาดไป ๓ ถ้วยแล้ว จึงเข้านั่งหันหน้าไปทางทิศเหนือที่ฐานบัทม์ทางทิศตะวันตก ยกถ้วยสุราขึ้นคำนับแล้วก็ดื่มเป็นพิธี เพื่อแสดงความขอบใจต่อเจ้าของบ้าน เมื่อวางคณโฑและถ้วยลงแล้วก็ยกมือขึ้นคำนับเจ้าของบ้าน ๆ ก็คำนับตอบ ผู้แทนจึงเข้านั่ง

โต๊ะทางซ้าย เมื่อเครื่องอาหารบริบูรณ์พร้อมแล้ว ผู้แทนก็หยิบอาหารแห้งบางสิ่งรวมไว้แล้ว แจ้งให้เจ้าของบ้านทราบว่า จะนำเอาอาหารแห้งนั้นไปให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายชาย เพื่อแถลงกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว ผู้แทนจึงคำนับลาออกจากโต๊ะมาที่ชานชลา ส่งอาหารแห้งนั้นให้คนใช้ที่มาด้วยกัน แล้วจึงคำนับลาเจ้าของบ้าน เจ้าของบ้านเดินมาส่งถึงนอกประตูบ้าน และแสดงคำนับกันอีกครั้ง ๑ เมื่อผู้แทนกลับไปถึงบ้าน แล้วก็เอาเทียบและอาหารแห้งไปให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายชาย ๆ รับไว้แล้ว จึงเอา วัน เดือน ปี ของชายและหญิงไปเสี่ยงทายณที่บูชาบรรพบุรุษ

พิธีระยะที่ ๓ เรียกว่า "นับกิต" แปลว่า หาฤกษ์ยามกำหนดวันแต่งงาน ผู้ปกครองฝ่ายชายให้ผู้แทนนำเอานกหงันไปให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิงอีกครั้ง ๑ เมื่อผู้แทนไปถึงบ้านฝ่ายหญิงแล้ว ผู้ปกครองฝ่ายหญิงจึงออกมารับและเชิญเข้าไปในบ้าน ต่างแสดงคำนับกัน ผู้แทนฝ่ายชายส่งนกหงันและเทียบนัดวันศุภมงคลให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง ๆ รับเทียบกับนกหงันไว้แล้วก็แสดงความยินดี และกล่าวคำรับรองตามฤกษ์ยามในเทียบที่ส่งมานั้น ผู้แทนฝ่ายชายเมื่อได้รับคำมั่นสัญญาเป็นที่ตกลงแล้ว ก็คำนับลากลับไปแจ้งให้ผู้ปกครองฝ่ายชายทราบ

พิธีระยะที่ ๔ เรียกว่า "นับเต็ง" แปลว่า รับสินสอด ผู้ปกครองฝ่ายชายจัดสินสอด ผ้าแพรพื้นสีดำและสีตากุ้ง ๑๐ ม้วน หนังกวาง

๒ ผืน ถ้าไม่มีให้เอาหนังแพะหรือหนังแกะแทนก็ได้ แล้วมอบให้ผู้แทนเอาไปให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง เมื่อผู้แทนไปถึง ผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็ออกมาเชิญเข้าไปในบ้าน ผู้แทนส่งเทียบและรายการสินสอดและสิ่งของให้ ผู้ปกครองฝ่ายหญิงรับมาตรวจสินสอดและสิ่งของตามรายการในเทียบนั้นแล้ว ผู้แทนฝ่ายชายก็คำนับลากลับไป

พิธีระยะที่ ๕ เรียกว่า "เชี่ยคี้" แปลว่า กำหนดวันแต่งงาน ผู้ปกครองฝ่ายชายให้ผู้แทนนำเอาฤกษ์ยามวันกำหนดการแต่งงาน ไปบอกแก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง เมื่อผู้แทนไปถึงแล้ว ผู้ปกครองฝ่ายหญิงก็ออกมาเชิญให้เข้าไปในบ้าน ต่างกระทำคำนับกันแล้ว ผู้แทนจึงส่งเทียบกับนกหงันให้แก่ผู้ปกครองฝ่ายหญิง ผู้ปกครองฝ่ายหญิงรับเอาเทียบและนกหงันไว้แล้ว ก็กล่าวคำยินดีรับรองจะปฏิบัติตามวันนัดแต่งงานที่กำหนดนั้น

พิธีระยะที่ ๖ เรียกว่า "ชินเง้ง" แปลว่า รับมอบตัวเจ้าสาว คือเจ้าบ่าวรับมอบตัวเจ้าสาว ฝ่ายชายต้องจัดสุกรสุกทั้งตัว ตัดเล็บออกเสียแล้วบรรจุลงในเตีย (คล้ายหม้อ) ใบ ๑ และปลาสุก ๑๔ ตัว บรรจุลงในเตียอีกใบ ๑ กะต่ายทั้งตัวทำเป็นเนื้อสุกแห้งบรรจุลงในเตียอีกใบ ๑ ทั้ง ๓ สิ่งนี้จัดยกไปวางไว้นอกประตูห้องของเจ้าบ่าว ที่ตรงทิศตะวันออกทางศีรษะ แล้วจัดที่น้ำสำหรับชำระกายบนฐานบัทม์ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และจัดโต๊ะเลี้ยงอาหารกลางเรือน เอาเต้าเจี้ยวเครื่องหมัก ๒ โถ กะปิเนื้อ ๔ โถ ข้าวเปลือกถั่วงารวม ๕ อย่าง ๔ โถ

โถเหล่านี้ต้องเอาผ้าปิดคลุมทุกโถ และน้ำแกงร้อนอีก ๑ หม้อ ครั้นจัดเสร็จแล้วจึงตั้งขวดและถ้วยสุราทางเหนือริมฝาผนังห้อง ตั้งที่น้ำเย็นพร้อมทั้งกระบวยตักน้ำทางตะวันตกและมีผ้าคลุมไว้ด้วย จัดเครื่องอาหารบรรจุลงในชั้นลังไม้ไผ่วางไว้ทางทิศใต้ เอาผลน้ำเต้าที่แก่จนเปลือกแข็งผ่าออกเป็น ๒ ซีก ใช้ต่างถ้วยสุรา ๖ ใบ เมื่อเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ไว้เสร็จแล้ว ผู้ปกครองก็ให้ชายผู้เป็นเจ้าบ่าวออกจากบ้านไปรับเจ้าสาว เจ้าบ่าวถ้ามียศศักดิ์ก็แต่งเครื่องเต็มยศ ถ้าไม่มียศศักดิ์ ก็แต่งเครื่องยศได้ แต่หมวกยศต้องเอายอดออกเสีย เครื่องที่แต่งนั้นใช้สีดำ นั่งรถหรือเกี้ยวสีดำ เพื่อนเจ้าบ่าวก็แต่งดำเช่นเดียวกัน เครื่องพิธีของเจ้าบ่าวที่เป็นขุนนางก็แต่งขบวนแห่อย่างขุนนาง ถ้าเป็นราษฎรก็แต่งตามปกติ ในลัทธิ "งี่เล้ย" กล่าวไว้แต่ย่อ ๆ มิได้กล่าวถึงสิ่งของอย่างใดในขบวนพิธีที่ไปรับเจ้าสาว กล่าวแต่ว่ารถหรือเกี้ยวที่สำหรับรับเจ้าสาวนั้น จะต้องมีม่านกำบัง เมื่อเวลาออกเดินจะต้องมีคนถือไฟนำหน้า เมื่อเจ้าบ่าวถึงบ้านเจ้าสาวแล้ว จึงหยุดกระบวนอยู่นอกประตูบ้านจนเจ้าของบ้านออกมาเชิญ แสดงคำนับหันหน้าไปทางทิศตะวันตก เจ้าบ่าวแสดงคำนับและหันหน้าไปทางทิศตะวันออก เจ้าของบ้านนำเจ้าบ่าวเข้าไปในบ้าน ต่างแสดงกิริยาเชื้อเชิญกันครบ ๓ หน เจ้าบ่าวถือนกหงษ์เข้าไปจนถึงประตูห้องบูชาเกซินเซยโจ๋ว (บรรพบุรุษ) แล้ว เจ้าของบ้านจึงเชิญให้เข้าประตู และนำเจ้าบ่าวเดินเข้าทางตะวันตก เจ้าบ่าวก็ตามเข้าไปจนถึงที่บูชา แล้วผิน

หน้าไปทางเหนือวางนกหงันลง แล้วเจ้าของบ้านจึงนำเจ้าสาวไปยืนอยู่ทางใต้ กระทำพิธีกราบไหว้พร้อมกันทั้ง ๒ คน แล้วจึงลุกขึ้นพากันออกจากห้องบูชาเดินไปทางตะวันตก แต่เจ้าของบ้านไม่ต้องตามไปด้วย ครั้นออกมาจากห้องบูชาแล้ว เจ้าของบ้านก็เชิญเจ้าบ่าวเข้านั่งโต๊ะที่ตั้งไว้ทางตะวันตกและจัดแจงเลี้ยงดูกัน ครั้นเจ้าสาวแต่งตัวเสร็จแล้ว มีแม่นมคอยนำพาอยู่ข้างเคียง แล้วจึงออกมายืนอยู่ที่กลางห้องโถง แม่นมยืนข้างขวามือ เพื่อนเจ้าสาวติดตามมาข้างหลัง แล้วเจ้าสาวก็หันหน้าไปทางใต้ แสดงความเคารพลาผู้ปกครอง ๆ ก็กล่าวคำสั่งสอนเจ้าสาวว่า เจ้าจงปฏิบัติบิดามารดาของสามีในสิ่งที่ควรปฏิบัติ อย่ามีความประมาทและเกียจคร้าน อย่ามีความดื้อดึงขัดขืนต่อผู้ใหญ่และสามีของตน ส่วนมารดาเจ้าสาวก็มาสวมเสื้อและคลุมผ้าให้ เมื่อเสร็จแล้วมีการสั่งสอนตักเตือนเช่นเดียวกัน เถ้าแก่จึงนำเจ้าบ่าวเจ้าสาวออกจากบ้าน ให้เจ้าบ่าวพะยุงเจ้าสาวขึ้นนั่งรถเรียบร้อยแล้ว เจ้าบ่าวก็ขึ้นนั่งขับรถนั้นด้วยตนเอง จนล้อรถหมุนได้ ๓ รอบแล้วจึงมอบหน้าที่ให้คนขับรถ ตัวเจ้าบ่าวไปนั่งบนรถของตนอีกคัน ๑ ขับนำหน้าไป เมื่อถึงบ้านแล้วเจ้าบ่าวจึงลงจากรถมารับเจ้าสาวที่หน้าประตูบ้าน เมื่อรถเจ้าสาวมาถึงแล้ว ผู้ปกครองก็ออกมาต้อนรับเข้าไปข้างในบ้าน เมื่อเดินไปถึงประตูห้องนอน เจ้าสาวเดินเข้าทางทิศตะวันตก สาวใช้จึงมาจัดแจงปูเสื่อให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้านั่งพักชายนั่งทางทิศใต้ หญิงนั่งทางทิศเหนือ เจ้าบ่าวเปิดผ้าคลุมหน้าเจ้า

สาวออก สาวใช้ยกที่ชำระล้างหน้ามาตั้งไว้ตรงหน้า ครั้นเจ้าบ่าวเจ้าสาวชำระกายเสร็จแล้ว จึงให้คนยกเอาหม้อและถาดที่บรรจุเครื่องคาวมีหมูเป็ดไก่มาตั้ง เมื่อเรียบร้อยแล้วพนักงานเหล่านั้น ก็ถอยออกไปอยู่ที่ประตูทางทิศตะวันออก ผู้นำก็เชิญเจ้าบ่าวเข้านั่งทางทิศใต้ เจ้าสาวนั่งทางทิศเหนือ หันหน้าเข้าหากัน ผู้นำรินสุราลงในถ้วยสำหรับพิธีและจัดอาหารใส่ในภาชนะส่งให้แก่เจ้าบ่าวเจ้าสาว ๆ รับเอาไว้แล้วก็แสดงคำนับ แล้วเอาสุรานั้นดื่มคนละ ๓ ถ้วย ผู้นำยืนคอยปฏิบัติแนะนำให้รับประทานอาหารและตักข้าวให้ ๓ หน ครั้นรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ผู้นำเอาถ้วยน้ำส่งให้เจ้าบ่าวเจ้าสาว ๆ รับเอาไว้แล้วแสดงคำนับแล้ว จึงลุกขึ้นเดินออกจากโต๊ะไปนั่งณที่เดิม ผู้นำจึงจัดอาหารอีกโต๊ะ ๑ แต่ไม่มีสุรา แล้วเชิญให้เพื่อนเจ้าสาวรับประทาน ส่วนเพื่อนเจ้าบ่าวและคนรถจัดเลี้ยงที่กลางเรือน ให้เจ้าบ่าวเชิญฝ่ายเพื่อนเจ้าสาว และเจ้าสาวเชิญฝ่ายเพื่อนเจ้าบ่าวและคนรถ แม่สื่อที่เป็นผู้ใหญ่จัดผ้าเช็ดหน้าให้แก่คนทั้งหลาย เมื่อรับประทานกันเสร็จแล้ว เพื่อนเจ้าสาวจึงเข้าไปในห้องจัดแจงปูเสื่อ จัดที่นอนให้เจ้าบ่าวอยู่ข้างตะวันออก เจ้าสาวอยู่ข้างตะวันตก แล้วออกมาเชิญเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าห้อง แล้วเพื่อนเจ้าสาวนำประทีปออกจากห้องไปคอยอยู่ภายนอก ครั้นเวลาเช้ารุ่งขึ้น เจ้าสาวชำระกายแล้วแต่งตัวเกล้าผมเอาผ้าคลุมผมสวมเสื้อเครื่องสำหรับพิธีแล้ว ออกจากห้องไปคอยปฏิบัติบิดามารดาของสามีที่หน้าประตูห้อง เมื่อบิดามารดาของสามี

ตื่นขึ้นออกจากห้อง เจ้าสาวก็เข้าไปกราบไหว้แล้วจัดตั้งโต๊ะที่ชานหน้าห้องทางทิศใต้ และเชิญบิดามารดาของสามีเข้านั่ง เจ้าสาวยกตะกร้าผลจ๊อ (พุดซา) ผลเลี้ยก (เกาลัก) เดินข้างชานตะวันตกเข้าไปวางไว้ที่โต๊ะแล้วกราบไหว้บิดามารดาของสามี ๆ ลุกขึ้นรับไหว้แล้วทักทายปราศรัย แล้วบิดาของสามีจึงหยิบเอาตะกร้าผลไม้ส่งให้มารดาของสามีรับไป เจ้าสาวกราบไหว้อีกครั้ง ๑ แล้วถอยกลับออกไป เป็นธรรมเนียมที่บิดามารดาของสามี จะต้องประพฤติกิริยาวาจาแสดงความสนิทสนมรักใคร่ เพื่อชักนำให้เจ้าสาวคุ้นเคย จึงได้เรียกมารับประทานอาหารที่จัดไว้นอกห้อง เจ้าสาวเข้ามายืนข้างโต๊ะทางทิศตะวันตก พนักงานจึงรินสุราลงในถ้วยสี่เหลี่ยมที่จัดไว้บนโต๊ะทางเหนือแล้ว เจ้าสาวเดินมาทางทิศตะวันออก คำนับไหว้แล้วคอยรับถ้วยสุรา พนักงานส่งถ้วยสุราให้เจ้าสาวแล้วเดินออกไปที่ชานทางทิศตะวันตก หันหน้าไปทางเหนือแสดงคำนับตอบ เจ้าสาวรับคำนับอีกครั้ง ๑ พนักงานนำอาหารแห้งอาหารหมักดองที่บรรจุในโถออกมาวาง เจ้าสาวจึงเข้านั่ง มือซ้ายถือถ้วยสุรา มือขวาถืออาหารแห้งและอาหารหมักดอง กระทำพิธีเส้นไหว้ครบ ๓ หนแล้ว จึงนั่งลงทางทิศตะวันออกของโต๊ะ รับประทานอาหารที่เหลือนั้นแล้วลุกขึ้นคำนับพนักงานรับคำนับแล้ว เจ้าสาวยกอาหารและแสดงความเคารพไปทางทิศตะวันออก แล้วนั่งลงหยิบเอาเนื้อแห้งออกมาแจกแก่ญาติและจัดโต๊ะสำหรับบิดามารดาของสามีอยู่ภายใน เจ้าสาวเข้าไปจัดที่ล้างหน้า

และคอยปฏิบัติการรับประทาน เมื่อบิดามารดาของสามีอนุญาตให้เข้านั่งรับประทานด้วย เจ้าสาวได้แต่เอาอาหารที่บิดามารดาของสามีรับประทานแล้วมารับประทาน ถ้ามารดาให้สุราแก่เจ้าสาว ๆ รับคำนับไหว้แล้วรับประทานจนหมดถ้วย ครั้นการรับประทานอาหารเสร็จแล้วเจ้าสาวจึงลาไปยังห้องของตน และมีการเลี้ยงบรรดาวงศ์ญาติในวันนั้น ถ้าเป็นผู้น้อยและเด็ก ให้เลี้ยงอาหารที่เหลือจากผู้ใหญ่รับประทานแล้ว บิดามารดาของสามีจัดการเลี้ยงเจ้าสาวซึ่งมาเป็นสะใภ้ในวันนั้นให้ตั้งที่ชำระความสะอาดสำหรับบิดาของสามีที่ ๑ ทางทิศใต้ และจัดสำหรับมารดาของสามีอีกที่ ๑ ทางทิศเหนือ บิดามารดาของสามีเดินมาทางตะวันตก ลูกสะใภ้เดินทางตะวันออก แล้วบิดามารดาของสามีพาไปดูกิจการในเรือนและสั่งเสียมอบให้ลูกสะใภ้ เสร็จแล้วจึงสั่งให้จัดอาหารสิ่งของให้แก่พนักงาน นำเอาไปให้บิดามารดาของเจ้าสาว ส่วนพนักงานของเจ้าสาวเมื่อได้รับการเลี้ยงดูเสร็จแล้วก็ลากลับ บิดาของเจ้าบ่าวก็แจกของชำร่วยให้แก่พนักงานเหล่านั้น ก็มีทำด้วยไหมทองม้วน ๑ บางทีก็เป็นผ้าแพรต่าง ๆ ก็มี ส่วนมารดาของเจ้าบ่าวแจกผ้าแพรให้แก่วงศ์ญาติเจ้าสาว เป็นอันเสร็จพิธีลักเลี้ยครั้งโบราณแต่เท่านี้ ถ้าเผอิญภายในระหว่างการมงคลนี้ มีญาติที่เป็นผู้สนิทเช่น บิดามารดา ปู่ ย่า ตา ทวดหรือลุง ป้า น้า อาว์ พี่ เป็นต้น ถึงมรณะกรรมลง ก็ต้องงดการแต่งงานนั้นทันที จนกว่าจะเสร็จการไว้ทุกข์และการฌาปนกิจ จึงจะกระทำพิธีต่อไปได้.

ว่าด้วยการแต่งงานบ่าวสาว
ของชาวเมืองเตี้ยจิวในแผ่นดินไต้เซ็ง

ประเพณีอาวาหะและวิวาหมงคล ของจีน ต่อมาในแผ่นดินไต้เซ็ง ค้นหาตำราไม่พบ ทราบว่ามีอยู่แต่ที่จดจำกันไว้ หาได้พิมพ์ออกเป็นตำราให้แพร่หลายไม่ จึงเป็นการยากที่จะถือเป็นยุติว่า จะใช้กันอย่างไรเป็นสามัญทั่วไป จะขอกล่าวแต่ประเพณีการแต่งงานของจีนชาวเมืองเตี้ยจิว มณฑลกวางตุ้ง ที่ยังนิยมใช้กันอยู่สืบมาจนบัดนี้ ตามที่สืบทราบจากจีนผู้หลักผู้ใหญ่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ประเพณีการแต่งงานของชาวเมืองเตี้ยจิว มณฑลกวางตุ้ง มีต่างกันเป็น ๒ พวก พวก ๑ นิยมตามแบบอย่างเก่า อีกพวก ๑ นิยมตามแบบอย่างใหม่ ในที่นี้จะกล่าวแต่ประเพณีของพวกที่นิยมแบบแผนอย่างเก่าเท่านั้น

ลักษณะการพิธีแต่งงานบ่าวสาวของชาวเมืองเตี้ยจิวนั้น ความนิยมต่างกันตามเพศตามภาษา การสู่ขอหญิงมาเป็นสะใภ้นั้น มีข้อสำคัญอยู่ที่จะต้องสืบสวนให้แน่นอนว่าสกุลวงศ์.แซ่ และความประพฤติของฝ่ายหญิงเป็นอย่างใด จะสมควรเป็นสามีภรรยากันหรือไม่ ข้อนี้เป็นส่วนสำคัญ ไม่ว่าชาติใดภาษาใด แต่ฝ่ายจีนยังมีแปลกออกไปอีกด้วย จำกัดหญิงที่จะขอสู่มาเป็นสะใภ้ จนถือเป็นสุภาษิต

ดังในภาษิตของจีนแสฮู่อันเต่งกล่าวไว้ว่า "ปลูกลูกสาวให้มีสามี ๆ จะต้องมีฐานะดีกว่าหญิงที่มาเป็นภรรยา หญิงสะใภ้นั้นจะได้ตั้งใจปฏิบัติสามีด้วยความยำเกรง หาบุตรสะใภ้อย่าได้หาผู้ที่มีฐานะดีกว่าลูกชาย ลูกสะใภ้คนนั้นจะได้มีใจปฏิบัติผู้ใหญ่ด้วยความเคารพ" และยังมีภาษิตชาวเมืองเตียจิวอีกบท ๑ ว่า "มึ่งฮวงเซี่ยงตุ่ย แปลว่ามีเคหสถานพอสมคู่กัน หรือแปลว่ามีเกียรติศักดิ์ มียศ มีทรัพย์ สมควรแก่กัน" เมื่อความนิยมแตกต่างกันดังนี้ บิดามารดาจึงต้องเลือกหาลูกเขยลูกสะใภ้ด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ถ้าบิดามารดาทั้ง ๒ ฝ่ายมีความสนิทชิดชอบกัน ฝ่ายหนึ่งมีลูกเป็นชาย อีกฝ่ายหนึ่งมีลูกเป็นหญิง ก็พูดจาสัญญาสู่ขอให้เป็นสามีภรรยากันไว้ตั้งแต่บุตรธิดา ยังเป็นเด็กก็มีบางคนถึงสู่ขอบุตรธิดากันเมื่อยังอยู่ในครรภ์ก็มี บางคนก็สู่ขอเด็กหญิงด้วยทำนองซื้อขายกัน คือผู้ปกครองฝ่ายชายให้เงินแก่ผู้ปกครองเด็กหญิง แล้วก็รับเอาเด็กหญิงนั้นมาเลี้ยงดูจนเติบโตเป็นสาว มีอายุพอสมควรแต่งงานได้แล้ว บิดามารดาก็จัดแจงทำพิธีแต่งงานให้อยู่กินเป็นสามีภรรยากัน ที่ซื้อมาเลี้ยงไว้เป็นภรรยานั้น คำจีนเรียกว่า "ท่งเอี้ยงเซ็ก แปลว่าเลี้ยงสะใภ้เด็ก"

ส่วนอายุของบุตรธิดาที่จะแต่งงานเป็นสามีภรรยาได้นั้น ก็มีกำหนดว่า ฝ่ายชายต้องมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ฝ่ายหญิงก็ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี แต่ธรรมเนียมเก่าถือกันว่า ชายต้องมีอายุถึง ๒๐ ปีขึ้นไป หญิงต้องมีอายุ ๑๗-๑๘ ปี เป็นเกณฑ์ บุตรธิดาที่มี

ผู้ใหญ่ปกครองอยู่ จะผูกสมัครรักใคร่กันเองโดยไม่มีผู้ใหญ่จัดแจงแต่งงานให้เป็นสามีภรรยากันนั้นไม่ได้เป็นอันขาด

การแต่งงานบ่าวสาวนี้ จีนถือว่าเป็นการมงคลอันประเสริฐกว่าเรื่องใด ๆ ระวางวันเวลาที่กำหนดนัดทำพิธีแต่งงานกันนั้น ถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่นบิดามารดาญาติสนิทของชายหรือหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมรณภาพลง ก็ต้องบอกงดการแต่งงานกันชั่วคราว จนกว่าจะทำฌาปนกิจเสร็จและสิ้นเขตต์ทุกข์แล้ว จึงให้ดูวันคืนนัดแต่งงานกันใหม่ ฉะนั้นจึงมีคนบางคน เมื่อเห็นว่าอาการป่วยของญาติผู้ใหญ่หนักลง ก็รีบฉวยโอกาสจัดแจงรับตัวเจ้าสาวมาทำพิธีแต่งงานในปัจจุบันทันด่วนให้สำเร็จเสร็จกันไปก็มี และในวันแต่งงานนั้นเขาถือความที่เป็นมงคลสวัสดิ์ทุกสิ่งทุกอย่าง กระทั่งผู้ที่ไปช่วยในงาน จะต้องมีความร่าเริงบรรเทิงใจ ทั้งกิริยาวาจาก็ต้องเรียบร้อยสละสลวย แม้จะทำสิ่งใดจะต้องระมัดระวังให้ถี่ถ้วนทุกเมื่อ

- เรื่องสินสอดขันหมากนั้น จีนชาวเมืองเตี้ยจิ๋วชุดเก่า กะกำหนดสินสอดเพียงเงิน ๒๐ ตำลึงจีนเป็นอย่างมาก ส่วนขันหมากในวันนั้นไม่มี มีแต่ขนมต่าง ๆ จัดเป็นที่ ๆ จนถึงพิธีคุยซี่ยิดตอนที่ ๕ จึงได้จัดหมากพลู ๒ ที่ไปกับสิ่งของต่าง ๆ วันนั้น เพราะการกินหมากในเมืองจีนก็มีเหมือนกัน ชาวเมืองเตี้ยจิ๋วใช้หมากพลูรับแขกก็มี แต่หมากพลูเขาใช้ปูนขาวกับใส่น้ำตาลกรวด รับประทานแล้วฟันไม่ดำ ฉะนั้นจีนชาวเมืองเตี้ยจิ๋วที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย จึงชอบรับประทาน

ห้หมากกันมาก แต่ผู้ที่มาในสมัยนี้รับประทานหมากลดน้อยลง

พิธีแต่งงานจีนยังเรียกตามแบบโบราณสืบเนื่องกันมาจนทุกวันนี้ว่าลักเล้ (คือแปลว่า พิธีครบ ๖ ประการ) แต่ส่วนที่ทำจริงหาได้ทำตามพิธีโบราณไม่ ชาวเมืองเตียจิวได้ตั้งชื่อพิธีขึ้นใหม่ คือข้อที่ ๑ นับไช้ เป็น เคียะเตีย. ข้อที่ ๒ มิ่งเมีย เป็น กวเตีย, ข้อที่ ๓ นับกีด เป็น คั่งฮวย, ข้อที่ ๔ นับเต็ง เป็น สั่งเพีย, ข้อที่ ๕ เชียคี เป็น คุยซียด, ข้อที่ ๖ ชินเง้ง เป็น ซั่วซินนั้ง, คำซึ่งต่างกันนี้เรียกตามภาษาพื้นเมือง แต่ความหมายอย่างเดียวกัน ต่อมาในปลายแผ่นดินไต้เช็งได้ยินการพิธีลักเล้ทั้งเก่าและใหม่เข้ารวมกันทำพิธีเพียง ๓ ระยะเท่านั้น เพื่อให้สะดวกแก่กันทั้งสองฝ่าย และไม่ต้องเสียเวลาอันยืดยาด คือเอาพิธีเคียะเตียและกวเตีย รวมเป็นระยะแรกตอน ๑ เอาพิธีคั่งฮวยและสั่งเพีย รวมเป็นพิธีระยะที่ ๒ ตอน ๑ เอาพิธีคุยซียดและซั่วซินนั้งรวมเป็นระยะที่ ๓ ตอน ๑ เมื่อได้ทำพิธีตลอด ๓ ระยะนี้แล้ว ก็ถือกันว่า ได้ทำพิธีแต่งงานอันถูกต้องแล้ว และไม่เป็นการเยิ่นเย้อดังแบบเก่า จึงพากันนิยมใช้แบบหลังนี้ทั่วไป

ส่วนประเพณีที่กะเกณฑ์เอาสินสอดขันหมากนั้น ไม่มีจำกัดว่าเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด ต้องแล้วแต่ความมั่งมียากจนของชายหญิงทั้ง ๒ ฝ่าย ผู้ปกครองที่คิดจะปลูกฝังบุตรธิดาให้มีหน้ามีตา ก็กะเกณฑ์เอาสิ่งของเงินทองกันให้มากไว้ แต่ถ้าฝ่ายหญิงเป็นผู้มั่งมีด้วยแล้ว กลับจะต้องเสียเปรียบแก่ฝ่ายชาย โดยถูกเกณฑ์หรือโดยความ

เต็มใจของผู้ปกครองที่อยากให้บุตรสาวมีหน้ามีตา จึงยอมรับจัดเครื่องตกแต่งเป็นอันมาก ส่งไปพร้อมกันในวันที่ส่งตัวเจ้าสาวไปแต่งงาน ทรัพย์สมบัติของผู้ปกครองฝ่ายหญิง ที่จัดให้ไปในวันแต่งงานบ่าวสาวนั้น ตามเกณฑ์มีอยู่ ๓ ชั้น ชั้นที่ ๑ เรียกว่า ช่วนเทียมิ่น (แปลว่า เครื่องเต็มหน้าหอ) ชั้นที่ ๒ เรียกว่า งิ่นเทียมิ่น (แปลว่า เงินหน้าหอ) ชั้นที่ ๓ เรียกว่า บั๋งไหลเก้จึง (แปลว่า เครื่องแต่งในห้อง) สิ่งของเหล่านี้จะได้กล่าวรายละเอียดในลักษณะทำพิธีระยะที่ ๖

ในเรื่องสู่ขอหญิงมาให้เป็นภรรยาลูกชาย ตามธรรมเนียมของชาวเมืองเตี้ยจิ๋ว ไม่เคยมีการกะเกณฑ์และสัญญาเรียกเอาเงินทองกองทุนเป็นการขันต่อซึ่งกันและกันเลย มีแต่เรียกสินสอดตามประเพณีที่กำหนดกันเป็นเงิน ๒๐ ตำลึงจีน นอกจากเงินสินสอดจำนวนนี้แล้วเลี่ยงไปเกณฑ์เอาขนมกันเป็นจำนวนหลายร้อยชั่ง และตีราคาค่าขนมหนัก ๑๐๐ ชั่ง เป็นเงินตั้ง ๖๐ เหรียญหรือ ๔๐ เหรียญเป็นอย่างน้อย แต่มาในสมัยนี้ โดยมากฝ่ายหญิงเรียกค่าสินสอดตามชอบใจ จึงต้องพูดจาต่อตามคล้ายกันกับซื้อขาย เมื่อการเป็นเช่นนี้แล้วลักษณะสู่ขอหญิงมาเป็นภรรยาก็ชื่อว่า ไม่ใช่ตามปฏิบัติประเพณีเก่า

พิธีแต่งงานบ่าวสาวของชาวเมืองเตี้ยจิ๋ว

ได้กล่าวมาแล้วว่าประเพณีแต่งงานบ่าวสาวของจีน สมัยแผ่นดินไต้เช็ง มีการเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิมบ้าง แต่อยู่ใน ๖ ระยะนั้นเอง

ตกมาตอนปลายแผ่นดินไต้เซ็ง จึงรวม ๒ ระยะ ๆ เข้าเป็น ๑ คงเหลือแต่ ๓ ระยะ ในที่นี้จะกล่าวด้วยพิธี ๖ ระยะตามเดิมก่อน พิธีระยะแรกที่เรียกว่าเคี่ยะเตี้ยนั้น (แปลว่าเอามัดจำ เท่ากับคำไทยเรียกว่าหมั้น) บิดามารดาผู้ปกครองจะหาภรรยาให้บุตรตน ก็หาเถ้าแก่แม่สื่อไปเลือกหาบุตรหญิงของวงศ์แซ่ใดแซ่หนึ่ง ไม่ว่าตำบลใกล้หรือไกล เมื่อเถ้าแก่แม่สื่อได้พูดจาแนะนำตกลงกับข้างฝ่ายหญิงแล้ว ก็กลับไปบอกแก่บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย ผู้ปกครองฝ่ายชายเห็นชอบด้วยแล้ว ก็เอากระดาษแดงตัดเป็นรูปรองเท้าของลูกชาย มอบให้เถ้าแก่แม่สื่อเอาไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง ๆ รับเอารูปรองเท้านั้นไว้เป็นของหมั้นสัญญา บางคนใช้แหวนหยกแหวนทองของขวัญเป็นของหมั้นก็มี ของหมั้นจะเป็นราคาเล็กน้อยก็ตาม ถ้าบิดามารดาผู้ปกครองได้รับไว้แล้วนับว่าเป็นการยินยอมตกลงกัน เมื่อตกลงรับหมั้นกันแล้ว บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิงจึงสัญญากะเกณฑ์เอาขนมต่าง ๆ แก่ฝ่ายชาย คือเรียกเอาขนมเข่งใหญ่ ขนมฟูเข่งใหญ่มีน้ำหนักตั้ง ๑๐๐ ชั่ง และซอละเปาลูกใหญ่เท่ากลอง ขนมเข้าพองถั่วตัด งาตัดแผ่นใหญ่ ๆ เครื่องจันอับต่าง ๆ บางรายเรียกเอาอย่างละ ๓๐๐ ชั่งก็มี ถ้าเป็นขนมอย่างเอก ก็ตีราคากันไว้หนัก ๑๐๐ ชั่ง เป็นเงิน ๖๐ เหรียญก็มี ๕๐ เหรียญก็มี และทำเต้ยเทียบ (บัตรธรรมเนียม) บอกวันเดือนปีเกิดของลูกสาวส่งไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย

ระยะที่ ๒ เรียกว่า กั่วเตียนั้น (แปลว่า หัวของไปหมั้นเป็นการแน่นอน) บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชายจัดของหมั้นไปให้แก่ฝ่ายหญิงอีกครั้ง ๑ ครั้งนี้จึงจัดแจงเอาโก่วกี้ (แปลว่า เงินทองรูปพรรณ, เพ็ชรพลอยหรือหยก) สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วแต่ความพอใจ เอาพันธุ์ธัญญาหาร ๕ อย่างบรรจุลงในภาชนะ แล้วเอาเครื่องรูปพรรณกับเงินสินสอด ๑๐ ตำลึงวางไว้บนธัญญาหาร และเอาใบทับทิมบีด มอบให้เถ้าแก่แม่สื่อนำไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง ๆ จัดการรับรองแขกที่ส่งเงินสินสอดมานั้น และตรวจรับตามรายการในเตี้ยเทียบถูกต้องแล้ว ก็จัดแจงขนมและน้ำตาลตังเม คำจีนเรียกว่าจูทึ้ง เป็นน้ำหนัก ๑๐๐ ชั่งบ้าง ๒๐๐ ชั่งบ้าง ตอบแทนให้แก่บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย

ระยะที่ ๓ ซึ่งเรียกว่า พั่งฮวยนั้น (แปลว่า ยกดอกไม้) ต่อจากวันพิธีกั่วเตียแล้ว บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชายก็ดูวันจัดหาขนมต่าง ๆ ที่ฝ่ายหญิงได้สัญญากะเกณฑ์เอาแก่ฝ่ายชายนั้น ส่งไปให้เสียครึ่งจำนวนก่อน คือเป็นขนมเครื่องจันอับกับขนมเข่งใหญ่ ขนมฟูเข่งใหญ่ ซอละเปาลูกใหญ่ดังได้กล่าวไว้ในลักษณะระยะแรกนั้นแล้ว ขนมเหล่านี้จัดลงภาชนะที่จีนเรียกว่าเจี๊ยะเซี่ย (ไทยเรียกว่าลังหรือชั้น) ตามโรงเกาเหลาเขาใช้ใส่กับเข้าไปส่งในงานต่าง ๆ พร้อมด้วยเตี้ยเทียบฉะบับ ๑ มอบให้เถ้าแก่และลูกหาบ ๆ ไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง บิดา

มารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง เชิญแขกให้เข้าบ้านนั่งพักรับประทานน้ำชา เถ้าแก่ก็ยื่นเทียบที่ฝ่ายชายส่งขนมต่าง ๆ มา เมื่อบิดามารดาฝ่ายหญิงได้ตรวจนับรับไว้ถูกต้องแล้ว จึงจัดเอาข้าวพองแผ่นใหญ่ถั่วตัดแผ่นใหญ่กับขนมอีกหลายสิ่ง และกระเป๋าผ้าใบ ๑ บรรจุเงิน ๒๐ เหรียญ แล้วเอาพันธุ์ธัญญาหาร (คำจีนเรียกว่า เจ่งจี้) กับกิมยู่อี่รูปคล้ายช้อนทำด้วยทองคำอีก ๑ อัน หมวกใบ ๑ ถุงเท้ารองเท้าอย่างละคู่ บรรจุลงในกระเป๋าใบนั้นด้วย สิ่งของเหล่านี้มอบฝากเถ้าแก่เอาไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย

ระยะที่ ๔ ซึ่งเรียกว่าสั่งเพี้ย (แปลว่าส่งเงินสินสอด) ในครั้งนี้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย จัดเงินอีก ๑๐ ตำลึงให้เถ้าแก่นำไปให้บิดามารดาฝ่ายหญิงอีกครั้ง ๑ เงินสินสอดตามประเพณีกำหนดไว้ ๒๐ ตำลึง แต่นำส่งเป็น ๒ คราว คราวละ ๑๐ ตำลึง คือส่งในคราวพิธีระยะที่ ๒ คราว ๑ กับระยะที่ ๔ อีกคราว ๑ หาได้นำส่งในคราวเดียวให้เสร็จไม่ เงินสินสอดที่ส่งไปในครั้งนี้ ก็ต้องเอาใบทับทิมและซุนเช้า (คือหญ้าสด) ดอกจื่อถั่ง ดอกไม้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นมงคลเคล้ากับเงินสินสอดและขนมต่าง ๆ อีกจำนวน ๑ มอบให้เถ้าแก่นำไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง ถ้าเจ้าสาวมีสาวใช้อยู่ด้วยแล้ว ฝ่ายเจ้าบ่าวจะต้องเพิ่มเงินอีก ๑๐ ตำลึงส่งไปให้ในครั้งนี้ด้วยกัน นอกจากเงินสินสอดกับสิ่งของแล้ว จะต้องมีหนังสือฮุนจื๋อ (หนังสือบริคณห์อาวาหะ) ใช้กระดาษแดงเขียนตัวทองลงนามกับ วัน เดือน ปี เกิดของ

เจ้าบ่าว แล้วส่งไปให้ฝ่ายหญิงลงนามวัน เดือน ปี เกิดของเจ้าสาว แล้วคืนให้ฝ่ายชายเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน

ระยะที่ ๕ ซึ่งเรียกว่า คุยซี่ยิดนั้น (แปลว่า รายการนัดวันแต่งงาน) คือบิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย เมื่อเลือกได้ฤกษ์ยามวันแต่งงานแน่นอนแล้ว ก็เขียนเทียบบอกวันคืนที่นัดแต่งงานเป็นตัวทอง และส่งรายการจำนวนสิ่งของและเงินอีกจำนวน ๑ ซึ่งสำหรับให้ฝ่ายหญิง เป็นค่าทำของและค่าขนมลงในเทียบอีกฉะบับ ๑ เป็นเงินค่าขนมแช่อิ่ม ๒๐ เหรียญ และตั๋วทิ้งปั้ง (เข้าพองแดงแผ่นใหญ่) เท่าหน้าโต๊ะ ๑๐ แผ่น จันอับต่าง ๆ ๒๐๐-๓๐๐ ชั่ง เหล้าตุ้ย (หมากพลูเป็นคู่) อีก ๑ ที่ จำนวนเงินและสิ่งของเหล่านี้ จัดลงในลังหรือชั้นขนาดใหญ่นับตั้ง ๒๐ หาบ ให้คนหาบไปกับเถ้าแก่ไปให้บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายหญิง ครั้นเถ้าแก่ถึงบ้านฝ่ายหญิงก็ส่งเทียบและมอบเงินกับสิ่งของแก่บิดามารดาผู้ปกครองของหญิง เมื่อรับไว้ถูกต้องแล้ว ฝ่ายหญิงก็จัดเอาขนมตังเมตัดแผ่นใหญ่ กล้วยหอม ส้ม ลำไย ผลพลับ ผลท้อ ผลสมอ หัวเผือก ถั่วเขียว พันธุ์ธัญญาหารต่าง ๆ เอาผ้าแดงปิดคลุม และมีหมวกรองเท้าถุงเท้าสำหรับกงพั้ว (แปลว่า บิดามารดาของสามี) และกระเป๋าผ้าอีกใบ ๑ มีเงินบรรจุอยู่ด้วย ๑๒ เหรียญ สิ่งของเหล่านี้เขียนลงในเทียบแดง เป็นของตอบแทนมอบให้เถ้าแก่รับเอาไปให้แก่บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย

ระยะที่ ๖ ซึ่งเรียกว่า ซั่วซินนั้งนั้น (แปลว่า พาคนใหม่)

อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า ซั่วซินเนี้ย (แปลว่า พานางใหม่) เมื่อพ้นจากพิธีระยะที่ ๕ มาแล้ว ก็เป็นวันทำพิธีวิวาหมงคล เป็นการรับตัวเจ้าสาวหรือที่เรียกว่าส่งตัวเจ้าสาว ในวันนั้นบิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชายได้ทำเทียบออกเชิญญาติ ผู้ใหญ่ที่สนิท และ ผู้ดีในตำบลของตนและตำบลที่ใกล้เคียง และเชิญครูที่เคยเป็นจินแสสอนลูกชายของตนไปประชุม ผู้ที่ถูกเชิญไปในงานมงคลนี้ ก็ต้องจัดหาสิ่งของไปช่วย คือ เอาเทียนใหญ่ทาสีแดง มีตัวหนังสือลงทองที่ตัวเทียนเป็นคำให้พรคู่ ๑ บ้างก็เป็นสุราบรรจุขวดหรือไห และสัตว์เป็น เช่น เป็ด, ไก่, ห่าน, กับตุ้ยเลี้ยน อั้งติ๋ว (ตุ้ยเลี้ยนแปลว่า ป้ายคู่, อั้งติ๋วแปลว่า แพรแดง) อย่างละคู่ มีคำอวยพรเขียนเป็นตัวทองก็มี ตัวหมึกก็มี แต่ต้องใช้กระดาษแดง และยังมีสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งนับถือกันว่าเป็นมงคลอีก ผู้ที่เอาของไปช่วยนั้น ต้องเขียนจำนวนสิ่งของสิ่งละคู่ลงในเทียบกระดาษแดงตามแบบที่นิยมกัน เพราะการเขียนเทียบเชิญแขกก็ดี หรือเอาของไปช่วยงานก็ดี เป็นพิธีถือเป็นธรรมเนียมอย่างเคร่งครัด แล้วให้คนใช้นำของและเทียบไปให้แก่เจ้าของงาน ๆ รับเทียบของผู้ที่ให้มาช่วยนั้นแล้ว ให้พนักงานเขียนเทียบตอบรับทันที แต่สิ่งของนั้นเจ้าของงานมิได้รับเอาไว้ทุกสิ่ง บางสิ่งก็ส่งคืนกลับไป ที่ไม่ได้รับไว้เลยจนสิ่งเดียวก็มี แต่ก็ไม่ถือกันว่าเป็นการดูถูก เพราะเป็นธรรมเนียมนิยมกันดังนั้น ส่วนคนใช้ที่นำสิ่งของไปนั้น เจ้าของงานต้องแถมพกให้ทุกราย

ต่อนี้ไปก็การจัดกระบวนรับตัวเจ้าสาว คือบิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชาย จัดแจงสรรพสิ่งของเครื่องใช้ในพิธี แต่การที่ไปรับตัวเจ้าสาวนี้ ตัวเจ้าบ่าวเองหาได้ไปไม่ เป็นแต่เอาเสื้อตัว ๑ ของเจ้าบ่าวบรรจุลงในภาชนะใบ ๑ เอาใบทับทิมกับพันธุ์ธัญญาหารทั้ง ๕ ชะนิดโปรยลงบนเสื้อนั้นส่งไปแทน เรื่องที่เอาเสื้อไปแทนตัวเจ้าบ่าวนั้นเล่ากันสืบ ๆ มาว่า เพราะเคยมีเรื่องที่เจ้าสาวเห็นรูปร่างหน้าตาของเจ้าบ่าวน่าเกลียด ก็ไม่ยอมไปเป็นภรรยา ต่อมาคนชั้นหลังจึงคิดจัดเอาเสื้อของเจ้าบ่าวไปแทน และจัดฮวยเกี้ยว (แปลว่า คานหามของจีนอย่างหนึ่ง มีเก๋งและเครื่องบัง) สำหรับเจ้าสาวนั่งคัน ๑ สำหรับวางเสื้อเจ้าบ่าวคัน ๑ สำหรับเถ้าแก่คัน ๑ สำหรับแซเนี้ยพั้ว (แม่สื่อ) คัน ๑ สำหรับสาวใช้คัน ๑ หรือ ๒ คัน เพราะฮวยเกี้ยวนั้นมีที่นั่งได้คนเดียว กระบวนพิธีนั้น มีคนจุดประทัดออกหน้า ถัดมาคนตีม้าล่อคู่ ๑ คนถือเชี่ยไป๋ (ป้ายประวัติยศศักดิ์ เขียนบอกประวัติเหล่ากองวงศ์สกุลตนเคยมียศศักดิ์อย่างใดสืบมา) หลายคู่ ถัดมาเป็นเครื่องเกียรติยศ เช่นกิมกวย อวดโป๊ว (กิมกวยนั้น ข้างหนึ่งเป็นรูปฟักทองมีด้ามยาว, อวดโป๊ว ข้างหนึ่งรูปคล้ายขวานด้ามยาว) ถือกันคนละอัน ถัดมามีโคมใหญ่คู่ ๑ เขียนแซ่ของเจ้าบ่าวไว้ที่ตัวโคม เป็นหนังสือเขียนด้วยสีแดงตัวโต ๆ ถัดมาก็เป็นฮวยเกี้ยวและคนถือกลดคัน ๑ คนถือบังแทรกคัน ๑ ถ้าเป็นขุนนางมั่งมีแล้ว ก็หากองทหารมาเข้ากระบวนด้วย ครั้นกระบวนรับเจ้าสาวจะเคลื่อนจากบ้านเจ้าบ่าว เริ่มยิงปืนชัย ๓ นัดแล้ว

จึงออกเดิน กระบวนที่จัดไปรับเจ้าสาวนี้ เป็นเกียรติยศอย่างแห่เจ้านาย โดยประเพณียกย่องกันว่า มนุษย์เราเกิดมาทั้งทีก็มีโชคลาภอยู่เพียง ๒ ประการ ประการที่ ๑ คือได้เป็นขุนนาง ประการที่ ๒ คือแต่งงานกับภรรยา เพราะฉะนั้น เมื่อมีการแต่งงานบ่าวสาวจึงเป็นประเพณียอมให้ราษฎรทำพิธีดังกล่าวมานี้ในวันนั้น

ครั้นกระบวนเดินไปถึงบ้านเจ้าสาวแล้ว บิดามารดาผู้ปกครองหญิง จัดให้ญาติมีอายุสูงออกมารับแทน ผู้แทนจึงเชิญเถ้าแก่และพวกที่มารับเจ้าสาวเข้าไปในบ้าน เถ้าแก่ยกเอาเสื้อที่แทนตัวเจ้าบ่าวเข้าไปแสดงความคำนับ แล้วบิดามารดาผู้ปกครองเจ้าสาว เชิญเถ้าแก่และคนที่มาด้วยกันนั้นเข้านั่ง จัดขนมทิ้งอี๊ (ขนมกลมเกลี้ยว) เลี้ยงแขก ครั้นรับประทานเสร็จแล้ว ญาติผู้แทนฝ่ายหญิงจึงนำตัวเจ้าสาวออกมามอบให้เถ้าแก่ เจ้าสาวแต่งตัวสวมเครื่องยศกิ๋มอี่ สวมหมวกหงส์กวน (กิ๋มอี่ แปลว่าเสื้อยศปักไหมทอง, หงส์กวน แปลว่าหมวกยศมีหงส์ทองสลับอยู่กับภู่ดอกไม้) สวมรองเท้าถุงเท้า มือถือพัดและผ้าเช็ดหน้า เอาแพรแดงคลุมหน้า แต่งอย่างนางงิ้วที่เป็นฮูหยิน และบิดามารดาเจ้าสาว ก็จัดแจงหาเครื่องใช้สอยต่าง ๆ ไปกับเจ้าสาวด้วย ถ้าฝ่ายเจ้าสาวเป็นคนมั่งมี ก็จัดหาเครื่องเรือนอย่างเอก คำจีนเรียกว่า ช่วนเทียมิ้น หรือซังหู่เก้จิ้ง (ซังหู่เก้จิ้ง แปลว่าเครื่องแต่งงาน ๒ สำรับ) คือหีบบรรจุเครื่องนุ่งห่มเป็นจำนวนหลายสิบหีบ โต๊ะเก้าอี้ชุด ๑ เตียงนอน, โต๊ะล้างหน้า, โต๊ะเครื่องแป้ง, ตู้ไว้เสื้อผ้าใหญ่

๔ คู่ เล็ก ๔ คู่, ถังหาบน้ำ, ถังอาบน้ำ, ถังบรรจุน้ำ, ถังอาจม และเครื่องทองรูปพรรณสำหรับแต่งตัวมีพร้อม ส่วนเครื่องที่นอนนั้นเป็นหน้าที่ข้างฝ่ายเจ้าบ่าวต้องจัดหาไว้.

เครื่องเรือนที่เป็นปานกลาง เรียกว่า งิ่นเทียมิ่น อย่างขนาดน้อยที่สุด เรียกว่า บั้งไหลเก้จิ๋ง แม้บิดามารดาผู้ปกครองเจ้าสาวจะยากจนปานใดก็ดี เมื่อแต่งงานส่งลูกสาวออกจากบ้านแล้ว จำเป็นต้องกระทำไปให้สมกับคตินิยม เพราะฉะนั้น การที่มีลูกเป็นหญิงจึงเป็นเรื่องหนักใจของผู้เป็นบิดามารดามาก คือเลี้ยงจนเติบโตขึ้นแล้วยังต้องเสียเงินในเมื่อออกเรือนอีก เหตุนี้แหละชาวจีนจึงรักลูกชายมากกว่ารักลูกหญิง.

ขณะที่ญาติผู้แทนมอบตัวเจ้าสาวนั้น บิดามารดาผู้ปกครองเจ้าสาวหลบหลีกไปเสีย หาได้ออกมาพูดจาปราศรัยกับแขกไม่ ส่วนเข้าของทั้งมวญที่บิดามารดาฝ่ายหญิง ให้แก่เจ้าสาวก็ต้องจัดผู้คนแบกหามตามไปพร้อมกันกับเจ้าสาว พร้อมทั้งบัญชีจำนวนสิ่งของซึ่งเขียนลงไว้ในเทียบมอบให้เถ้าแก่ไปด้วย

เมื่อเถ้าแก่รับตัวเจ้าสาวออกจากบ้าน ขณะนั้นมีแซ่เนี้ยพวกข้างฝ่ายเจ้าสาวเป็นผู้ชวยะสี่กู่ (แปลว่า อวยพร ๔ คำ) แล้วก็จัดแจงพะยุงเจ้าสาวเข้านั่งในฮวยเกี้ยว และสาวใช้เถ้าแก่แม่สื่อก็เข้านั่งคนละคัน กระบวนแห่ก็เคลื่อนออกเดินทันที เวลาที่เจ้าสาวจากบิดามารดาตนมักจะร้องไห้เสียก่อนจึงได้ออกเดิน ครั้นไปถึงบ้านเจ้าบ่าวแล้ว

ขณะนั้นเจ้าบ่าวก็จัดแจงแต่งตัวสวมเสื้อผ้า เครื่องยศอย่างขุนนาง ออกมานอกบ้านคอยรับเจ้าสาว เมื่อคนหามวางฮวยเกี้ยวลงแล้วเจ้าบ่าวก็เดินเข้าไปที่หน้าฮวยเกี้ยว เอาเท้าเตะคานเกี้ยว ๓ ที เถ้าแก่และแม่สื่อจึงเดินเข้าไปเปิดประตูฮวยเกี้ยว แล้วกล่าวคำอวยพร นางสาวใช้เข้าไปพะยุงเจ้าสาวออกมา เดินตามเจ้าบ่าวเข้าประตูบ้าน เถ้าแก่แม่สื่อก็ต้องอวยพรอีก การอวยพรเป็นหลายครั้งตามระยะของพิธีแต่งงาน ตกเป็นหน้าที่ของเถ้าแก่แม่สื่อทั้งสิ้น เช่นเวลาที่ไหว้เจ้าที่ตี้ (เจ้าฟ้าและดิน) เวลาเข้านั่งโต๊ะรับประทาน เวลาจูงนางเข้าห้องเป็นต้น ขณะนั้นมีบรรดาญาติมิตรพากันห้อมล้อมดูตัวเจ้าสาว แต่หาได้กั้นเรียกเอาค่าผ่านประตูไม่ พนักงานที่ติดตามมาก็ช่วยขนเครื่องเข้าของตามเข้าไปในบ้าน บิดามารดาผู้ปกครองฝ่ายชายก็ให้จัดโต๊ะกลางแจ้งสำหรับบูชาทีตี้ ของสำหรับเส้นไหว้มีหัวหมู, ห่าน, เป็ด, ไก่, แพะ, แกะ, กุ้งใหญ่ที่เรียกว่า เล่งแฮ้ ปลาตัวใหญ่นึ่งรวม ๑๐ สิ่ง เรียกว่า จับแซ (สัตว์ ๑๐ ชะนิด) ขนม ๕ สิ่ง อาหาร ๑ โต๊ะ, ขนมเข่ง, ขนมฟูขนาดโตเท่ากลองใหญ่ จุดเทียนใหญ่ทาสีแดงคู่ ๑ และธูป กระดาษเงินกระดาษทอง สุรา น้ำชามีพร้อม พอจัดเสร็จจึงให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวแสดงพิธีเส้นไหว้พร้อมกัน ขณะนั้นเถ้าแก่แม่สื่อเข้าไปแนะนำ ให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวแสดงคำปฏิญาณ และยืนขึ้นกระทำความเคารพต่อกันเป็นพิธี แล้วเถ้าแก่แม่สื่อก็อวยพรอีกครั้ง ๑ และนำไปนั่งณกลางเรือน ในที่นั้นได้จัดโต๊ะอาหารไว้โต๊ะ ๑ สำหรับให้

เจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้านั่งรับประทาน ส่วนการเลี้ยงแขกมิได้เลี้ยงกันในวันนี้ ไปเลี้ยงกันในวันรุ่งขึ้น ถ้าเทียบกับพิธีของไทยวันนี้ต้องเป็นวันที่เรียกว่า สุกดิบ เมื่อเถ้าแก่แม่สื่อเชิญเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้านั่งโต๊ะแม่สื่อต้องอยู่ข้างเคียงคอยปฏิบัติเจ้าสาว คือรินสุรา ๒ ถ้วยและหยิบอาหารวางไว้ที่ภาชนะตรงหน้า เจ้าบ่าวรับประทานสิ่งใดก็หยิบตาม แต่เจ้าสาวเวลานั้นยังมีแพรแดง ปิดหน้าอยู่หาได้ปลดออกไม่เพราะมีความกระดาก ทั้งอาหารที่แม่สื่อหยิบวางไว้ก็หาได้รับประทานไม่ ขณะที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวนั่งโต๊ะอยู่นั้น วงศ์ญาติและเพื่อนบ้านพากันมามุงดูจนเต็มที่ ส่วนแม่สื่อก็หยิบกับแกล้มแล้วก็ชวยะสึกูเรือยไป พอได้เวลาเถ้าแก่ก็นำเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าห้อง เวลาที่เข้าห้องจะต้องรับประทานยิบบั๊งอี๊ (ขนมกลมเกลียวเข้าห้องกัน) คนละถ้วย เถ้าแก่แม่สื่อพาเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าไปอยู่ในห้อง และให้ศีลให้พรแล้วก็รีบออกจากห้องทันที ส่วนผู้คนที่ฝ่ายหญิงให้แบกหามเข้าของมานั้นฝ่ายชายจักต้องแจกของชำร่วยให้ทุกคน

คืนที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวอยู่ด้วยกันในห้อง ถ้าเป็นคนสามัญมักมีเพื่อนฝูงเข้าไปกระทำการรบกวนอยู่ในห้อง มิให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวหลับนอน คือเข้าไปตั้งวงเล่นไพ่หรือสัพยอกหยอกเย้าต่าง ๆ

วันรุ่งขึ้นเถ้าแก่จัดแจงพาเจ้าบ่าวเจ้าสาว ไปไหว้บิดามารดาและญาติอันสนิท แล้วจึงพาไปไหว้ที่บูชาปู่ย่า ด้วยเครื่องขนมเรียกว่า ก๋วยเทีย (ห้องบูชาขนม) ครั้นกระทำพิธีไหว้เสร็จแล้ว

นับว่าเจ้าสาวได้เป็นสะใภ้อันถูกต้อง เวลาเช้าวันนั้นเมื่อจัดอาหารมาตั้งโต๊ะให้บิดามารดาผู้ปกครองรับประทาน เจ้าสาวต้องตักข้าวส่งให้บิดามารดาของสามีรับประทาน จีนเรียกว่า คั่งบึ่ง และคอยปฏิบัติอยู่ข้างเคียง ครั้นรับประทานเสร็จ มารดาของสามีก็พาลูกสะใภ้เข้าห้องน้ำให้ซักเสื้อผ้า ที่ลูกสะใภ้สวมนอนในคืนแรก และต้องเอามาพิศูจน์ต่อหน้ามารดาของสามี ว่าตนยังเป็นผู้บริสุทธิ์หรือไม่ และต้องพาเจ้าสาวเข้าครัวมอบธุระหน้าที่แม่เรือน ให้ลูกสะใภ้รับการงานต่อไป ในวันนี้เป็นวันทำโต๊ะอาหาร เลี้ยงแขกตามที่ได้ออกเทียบเชิญมาเมื่อแขกมาประชุมพร้อมแล้ว เจ้าบ่าวเจ้าสาวเชิญแขกที่เป็นญาติสนิทและมีอายุสูงหรือมียศศักดิ์เข้านั่งชั้นพิเศษ ถัดมาก็เป็นที่สำหรับครูบาอาจารย์เป็นชั้น ๆ ไป ครั้นแขกเข้านั่งที่พร้อมกันแล้ว เจ้าบ่าวเจ้าสาวต้องเข้าไปรินสุราให้แขกคนละถ้วย แล้วคนใช้จึงรับปฏิบัติแทนจนเสร็จ แขกทั้งหลายรับประทานแล้ว ก็อวยพรให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวเมื่อแขกลากลับไปจะต้องจัดเงิน ห่อกระดาษแดงไว้ชำร่วยให้แก่คนที่ติดตามหามเกี้ยวนั้นทุกรายไป

ต่อจากวันแต่งงานแล้วในวันที่ ๓ ข้างเจ้าบ่าวจะต้องจัดอาหาร ๑ โต๊ะ ขนม ๕ สิ่งและหัวหมูเป็ดไก่รวม ๑๐ สิ่งไปให้บิดามารดาผู้ปกครองเจ้าสาว

ครั้นถึงวันแซยิดของเจ้าบ่าว บิดามารดาผู้ปกครองเจ้าสาวจะต้องจัดขนมและสิ่งของต่าง ๆ มาทำขวัญลูกเขยอีก ตั้งแต่วันแต่งงาน

ไปจนครบเดือน ๑ ฝ่ายบิดามารดาผู้ปกครองของหญิง ต้องจัดหาขนมต่าง ๆ ส่งไปให้ลูกเขยอีกครั้ง ๑

อนึ่ง หญิงที่แต่งงานไปอยู่กับสามี จะต้องใช้แซ่ของสามีนำหน้า เช่นแซ่เดิมของหญิงแซ่เตีย ไปได้สามีแซ่ตัน ให้เรียกว่า ตันเตียสี่ เมื่อแต่งงานล่วงแล้ว ๔ เดือน จึงยอมอนุญาตให้ไปเยี่ยมเยียนบิดามารดาของหญิงได้

ลักษณะแต่งงานที่กล่าวมาในตอนหลังนี้ แต่งตามที่สืบทราบจากจีนผู้หลักผู้ใหญ่ อาจพลาดพลั้งและไม่ใช่ประเพณีทั่วไป
